

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/10037-
10071
G.K.20

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-4195
Konu : Soru Önergesi

22 Kasım 2012
.11/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.10.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86735 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Yalova Milletvekili Muharrem İNCE'ye ait 7/10037, 7/10045, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/10038, 7/10060, Bingöl Milletvekili İdris BALUKEN'e ait 7/10039, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/10040, Manisa Milletvekili Hasan ÖREN'e ait 7/10041, 7/10066, Kocaeli Milletvekili Lütfü TÜRKKAN'a ait 7/10042, Denizli Milletvekili Adnan KESKİN'e ait 7/10043, Manisa Milletvekili Sakine ÖZ'e ait 7/10044, Afyonkarahisar Milletvekili Kemalettin YILMAZ'a ait 7/10046, 7/10047, 7/10052, 7/10053, 7/10054, 7/10055, 7/10056, 7/10057, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/10048, İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'na ait 7/10049, 7/10063, Amasya Milletvekili Ramis TOPAL'a ait 7/10050, Ankara Milletvekili Sinan Aydın AYGÜN'e ait 7/10051, İzmir Milletvekili Alaattin YÜKSEL'e ait 7/10058, İstanbul Milletvekili Erdoğan TOPRAK'a ait 7/10059, Ankara Milletvekili Aylin NAZLIAKA'ya ait 7/10061, Tokat Milletvekili Orhan DÜZGÜN'e ait 7/10062, Samsun Milletvekili Ahmet Haluk KOÇ'a ait 7/10064, 7/10065, Tekirdağ Milletvekili Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/10067, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/10068, Burdur Milletvekili Ramazan Kerim ÖZKAN'a ait 7/10069, Samsun Milletvekili Ahmet İhsan KALKAVAN'a ait 7/10070 ve Antalya Milletvekili Yıldray SAPAN'a ait 7/10071 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/10037, 7/10038, 7/10039, 7/10040, 7/10041,
7/10042, 7/10043, 7/10044, 7/10045, 7/10046, 7/10047,
7/10048, 7/10049, 7/10050, 7/10051, 7/10052, 7/10053,
7/10054, 7/10055, 7/10056, 7/10057, 7/10058, 7/10059,
7/10060, 7/10061, 7/10062, 7/10063, 7/10064, 7/10065,
7/10066, 7/10067, 7/10068, 7/10069, 7/10070, 7/10071 (67 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Ahmet Kenan TANRIKULU
İzmir Milletvekili
Esas No : 7/10049

Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası'nın öncülüğünde 300 bilim insanı tarafından hazırlanan ve Genetiği Değiştirilmiş Organizmaların (GDO) verim artışı sağlamadığı ve açlığa asla çözüm oluşturmadığını net bir şekilde belirten Dünya Tarım Raporu'na esasen ülke olarak taraf durumdayız. Bugün GDO'lu ürünlerin %99'unun böcek öldüren zehir içermesi ve yabancı otları yok eden kimyasal ilaçlara dayanıklı olma gibi 2 temel özelliği bulunmaktadır.

24 Nisan 2012 tarihinde Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) içeren ürünler hakkında Bakanlığınıza vermiş olduğum yazılı önerge 50 gün sonra cevap verilmiştir. Bu cevaplar arasında, Biyogüvenlik Kanun'u ve ilgili yönetmelikler kapsamında Biyogüvenlik Kurulu tarafından oluşturulan bilimsel komitelerin değerlendirmelerini yaparken uluslararası kuruluşların görüşlerini, bilimsel araştırmaların sonuçlarını, farklı ülkelerde üretim, tüketim durumları ile çevre ve insan sağlığına olası risklerini dikkate aldığı belirtilmiştir.

O tarihteki önergede de belirttiğim üzere "MON810" koduyla bilinen genetiği değiştirilmiş mısır tohumunu bugün Polonya, Fransa, Macaristan gibi birçok AB ülkesi yasaklamasına rağmen, Biyogüvenlik Kurulu; bu ülkelerin yasaklama gerekçelerini dikkate almadan, 21 Nisan 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 18 no'lu kararı ile ülkemizde serbest bırakmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde;

SORU 1) Biyogüvenlik Kurulu'na başvurusu yapılmış gıda amaçlı genetiği değiştirilmiş 21 mısır ve 3 soya geni ile ilgili kamuoyundan gelen görüşler nelerdir? Bu değerli görüşler neden kamuoyu ile paylaşılmamaktadır?

CEVAP 1) 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu'nun "Başvuru, değerlendirme ve karar verme" başlıklı 3'ncü maddenin onikinci fıkrasına göre GDO ve ürünleri ile ilgili yapılan başvurular hakkında risk ve sosyo-ekonomik değerlendirmeye ilişkin bilimsel raporlar, Biyogüvenlik Kurulu tarafından, biyogüvenlik bilgi değişim mekanizması vasıtasıyla kamuoyuna açıklanmaktadır. Ayrıca bilimsel komite raporlarının sunulması, kamuoyunun görüşünün alınması ve bilimsel komite raporlarının kamuoyuna duyuru süreleri yine Biyogüvenlik Kurulu tarafından belirlenen "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalarla İlgili Bilimsel Komite Raporlarının Kamuoyu Görüşüne Sunulmasına İlişkin Usul ve Esaslar" kısmında yer almaktadır.

Başvurusu yapılan çeşitlerle ilgili bilimsel komitelerin hazırlamış olduğu raporlar bahsedilen mevzuatlar doğrultusunda kamuoyuna sunulmaktadır. Sivil toplum kuruluşları bu görüşlerini kendi web sayfalarında ve sosyal medyada açıklayabilmektedirler.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 2) Biyogüvenlik Kurulu; adı geçen bu ürünlerin başka hangi ülkelerde, hangi şartlarda izin verildiğini tespit etmiş midir? Ettiyse hangi ülkelerde, hangi şartlarda?

SORU 3) Biyogüvenlik Kurulu'nda; karar sürecinin en sorumlu kaynağını teşkil eden Sosyo Ekonomik Değerlendirme Komitesi'nin 21 mısır çeşidinin tamamının ithal edilmesini riskli bulmasına rağmen, diğer sorumlu kaynak olan Bilimsel Risk Değerlendirme Kurulu'nun bu ürünlerden 15'inde risk görmemesini ne şekilde değerlendirmektesiniz?

CEVAP 2-3) Sosyo-ekonomik değerlendirme ve risk değerlendirme komiteleri birbirinden bağımsız çalışmakta olup, değerlendirme kriterleri birbirinden farklıdır. Sosyo-ekonomik değerlendirme komitesi Türkiye'deki istihdam, Türkiye'nin tarımsal rekabeti ve toplumdaki etkilerini dikkate alarak değerlendirmelerini yapmaktadır. Biyogüvenlik Kurulu tarafından oluşturulan bilimsel komiteler ise değerlendirmelerini yaparken bağımsız araştırma kurumları ve kişilerce yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları, risk değerlendirmesi yapan değişik kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, OECD, CFIA, FSANZ vb.) raporlarını, farklı ülkelerde üretim, tüketim durumları ve gen aktarım yöntemi, aktarılan genin moleküler karakterizasyonu ile çevre ve insan sağlığına olası risklerini dikkate almaktadır. Konu ile ilgili her türlü kaynak bilimsel bir çalışma ile değerlendirmektedir. AB ülkelerinde bahsedilen ürünlere gıda ve yem amaçlı onay verilmiştir.

SORU 4) Bilimsel Risk Değerlendirme Kurulu'nun genetiği değiştirilmiş mısırların gıdada doğrudan kullanılmasını riskli, ancak nişasta, glikoz, fruktoz, şeker şuruplarında kullanılmasını yerli mısıra göre fazla risk taşımayabileceği şeklindeki ucu açık kararı, tam olarak neyi ifade etmektedir? Bugüne kadar birçok ülkede bu ürünler için alınmış net bilimsel kararlar olmasına rağmen, Kurul'un bu kararları neden net değildir?

CEVAP 4) Bilimsel risk değerlendirme komiteleri, biyoteknolojik yöntemlerle aktarılan genlerin yapısı, DNA dizilimi, promotör ve terminatör bölgeleri, ekstra DNA dizileri ve gen aktarım yöntemini ayrıntılı olarak incelemiş, çeşit ile ilgili yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları ve risk değerlendirmesi yapan çeşitli kuruluşların görüşleri (EFSA, WHO, FAO, FDA, OECD) ile başvuru dosyasında bulunması gereken dokümanları göz önüne almış ve çeşitlerle yapılan uzun süreli hayvan deneylerinin sonuçlarını da inceleyerek bir sonuca ulaşmışlardır.

SORU 5) GDO'lu ürünler hakkında bugüne kadar yapmış olduğunuz "gıda olarak kullanılacak GDO'lara kesinlikle izin vermeyeceğiz" açıklamalarınıza karşın, görüşe açılan bu raporlara "olumlu" görüş bildirilirse, kararınız ne olacaktır?

CEVAP 5) Türkiye Gıda ve İçecek Sanayi Dernekleri Federasyonu İktisadi İşletmesi (TGDF) ve ÜNAK Gıda ve Kimyevi Maddeler San. Tic. Ltd. Şirketi'nin gıda amaçlı kullanım izin başvurusunda bulunduğu çeşitlere ait bilimsel komiteler tarafından hazırlanan raporlar kamuoyu görüşüne sunulmuştur. Ancak adı geçen firmaların başvurularını geri çekme talepleri üzerine Biyogüvenlik Kurulu tarafından bu geri çekme talebi uygun görülmüştür. Bu kapsamda GDO'ların gıda amaçlı değerlendirme süreci sona ermiş olup, aynı amaçla başvurusu yapılan herhangi bir çeşit bulunmamaktadır.

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 6) GDO'lu gıdaları ülkemize ne zaman kadar sokmamaya kararlısınız? Bu yönde bir devlet politikası oluşmuş mudur?

CEVAP 6) GDO'lu ürünlerin ülkemize girişi 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanun'u ve ilgili yönetmelikler doğrultusunda GDO veya ürünlerine ilişkin yapılan bir başvuru hakkında bilimsel esaslara göre yapılan risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme ile gerekli hâllerde yapılacak etik değerlendirme sonuçlarına göre Kurul tarafından verilen olumlu karar neticesinde gerçekleşmektedir.

SORU 7) 24 Nisan 2012 tarihli yazılı önerge vermiş olduğunuz cevaplarda Bilimsel Komitelerin değerlendirmelerini yaparken; risk değerlendirmesi yapan uluslararası kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, USDA, EPA, CDC) bu konudaki görüşlerinden de yararlandığı yer almaktaydı. Ancak Bilimsel Komitelerin raporlarının kaynakça'larında bu kuruluşlardan yararlanıldığı yönünde bir bilgi yoktur. 13 Haziran'da tarafıma vermiş olduğunuz cevabı hangi somut örneğe göre verdiniz?

CEVAP 7) Bilimsel komiteler raporlarını hazırlarken söz konusu kuruluşların raporlarından yararlanmaktadır. Bu kuruluşların hazırladığı raporlar ise Bilimsel komitelerin hazırladığı raporların "Kaynak" kısmında yer almaktadır.